

MŪSŲ LIETUVA

NR. 19 (1397) XXVII. 1975 M. GEGUŽĖ - MAIO 8 D. 1,00 kruzeiras
R. Juatindiba, 20 (28) Caixa Postal 4421 - 01000 São Paulo, SP. Tel. 273-0338

Kražių skerdynės dar nesibaigė

Amerikiečių ir mūsų spauda pranešė apie naujas kratas Maskvoje, Vilniuje ir kituose miestuose, pranešė apie naujus areštus. Pranešė ir apie naujus nuteisimus. Apie tai rašoma ir šiame Darbininko numery.

Nuteistieji yra "susitępę" platinę Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką. Jie nepakluso komunistiniam okupantam ir išėjo kovoti už savo religinę laisvę. Ar tai neprimena mum to laiko, kai 19 amžiaus gale (1893) Kražiuose žemaičiai suėjo ginti savo teisių, ginti savo bažnyčios? Okupacinė caro valdžia siuntė net kazokus su bizūnais ir kardais. Ir tie čaižė ir kapojo žmones. Paskui tie žmonės buvo teisiami ir tremiami. Ir už ką? Kad gynė savo teises. Jie tąsyk apgynė Kražius, bet tuo pačiu metu neapgynė Kęstaičių. Juos išgriovė rusai. Ir kiek tada atėmė bažnyčių, uždarė vienuolynų, kiek ištrėmė vienuolių, kunigų! Uždraudė ir kryžius statyti, ir bažnyčias remontuoti.

Visi manė, kad tie laikai priklauso tik istorikam. Bet istorijos ratas atsisuko, ir vėl Lietuvoje grubus religijos persekiojimas. Okupantai sutraukė dideles pajėgas, kad išaiškintų, kas leidžia ir platina Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką. Taip prasidėjo nauji tardymai, naujos aukos eis į teismus ir į kalėjimus, į tremtį, į Sibirą, tais pačiais keliais, kaip caro laikais, kaip ir Stalino laikais.

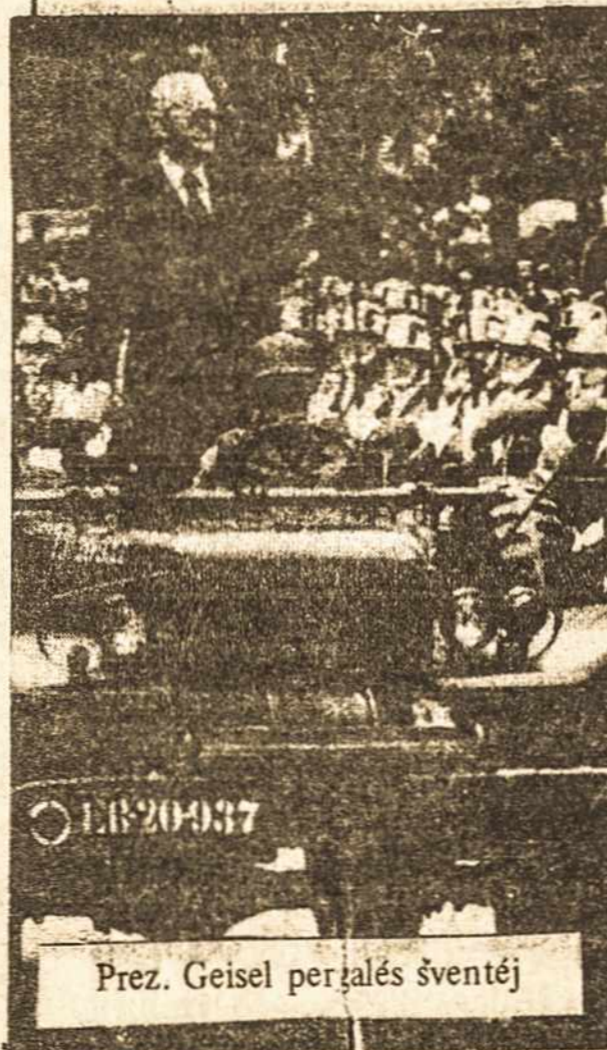
Pagarbą skiriame tiems kovotojams, tiems kaliniams, kurių rankas ir kojas surakina, kuriuos iškeikia baisiausiais žodžiais. Jų vardai įrašomi į mūsų kovos lapus, į mūsų aukos lapus. Kalbėkime apie juos, šaukime visur, nes gyvename laisvės kraštuose, ir tai mum yra galima.

Su liūdesiu turime prisiminti mūsų brolius amerikiečius, kad jie mus užmiršta ir nepri-

KAS ČIA SKELBIAMA KITIEMS, TINKA IR MUMS

mena kitiems mūsų kovos ir mūsų padėties. Štai Bostone per Kalėdas pats kardinolas laikė mišias ir giedojo Brocktono Šv. Kazimiero lietuvių parapijos choras, vadovaujamas kompozitoriaus Juliaus Gaidelio. Moterys buvo tautiniais drabužiais. Ir pamokslas buvo apie persekiojamus krikščionis, tačiau niekas neprisiminė Lietuvos, kuri labiausiai kenčia tą persekiojimą. Ir kokia buvo puiki progą. Čia pat buvo choras, kurio didesnę dalį sudaro pabėgėliai, tremtiniai, kurie pasitraukė nuo to persekiojimo, kurie persekiojimą pajuto savo artumoje.

Visi, kurie turime ryšius su amerikiečiais, nebūkime tokie atslaidūs, priminkime mūsų padėtį, rašykime laiškus valdžios atstovams ir Bažnyčios hierarchams. Rašykime, nes Kražių skerdynės dar nepasibaigė. Padėkime tiems, kuriuos puola naujieji kazokai ir naujasis Rusijos caras.

Prez. Geisel per šalės šventę

Iš L. K. B. Kronikos Nr. 11

Tikinčiųjų skaičius ne mažėja, bet didėja

Lietuvos katalikai apgailestauja, kad laisvasis pasaulis per maža reaguoja į saugumo sauvalę — kalėjimą kenčia visiškai nekalti asmenys

Vladas Lapienis, gyv. Vilniuje, rašo skundą TSRS generaliniam prokurorui, kad saugumiečiai jo bute padarė krata, atėmė rašomąją mašinėlę ir surinko visas religinio turinio seniau išleistas knygas. Taip daroma tik tikinčiųjų namuose, kai ateistai viso to nepatiria, jų niekas negąsdina, nekrato, nešaukia į Saugumą, nevargsta už savo įsitikinimus kalėjimuose.

Visuotinė Žmogaus Teisių Deklaracija, kurią pasirašė ir Tarybų Sąjunga, jokio praktiško poveikio į mūsų gyvenimą neturi. Katalikai nuolat susiduria su Tarybinės Konstitucijos, garantuojančios sąžinės laisvę, pažeidimais ir nuolatine diskriminacija darbe, mokykloje ir gyvenime.

Manau, kad sutiksite, kad kaip normaliam žmogaus gyvenimui — tikinčio ar ateisto — yra reikalingas oras ir maistas, taip ir visiems piliečiams reikalinga laisvė ir lygybė prieš įstatymus, lygios teisės ir pareigos.

Be susirinkimo, spaudos ir žio laisvės, — mokė Leninas, visokios kalbos apie religiją „melas“ (Lenino raštai, VI t. 1951, str. Patvaldystė svyruoja)

Jei valdžios atstovai diskriminuoja savo piliečius dėl jų religinių įsitikinimų, tai tuo pačiu jie kenkia ir visai tautai. Mat, savaime nustato tikinčius — o jų dauguma — prieš esamą santvarką.

Kas mano, kad persekiojimais galima sunaikinti Bažnyčią ir tikinčiuosius, tas skaudžiai klysta. Be to, ir Leninas tvirtino, kad ateizmo skleidimas „nugalėjusios proletarinės revoliucijos šalyje“ įmanoma ne religiją uždraudžiant (tuo tik paskatintų religinį fanatizmą), o nuosekliai įrodinėjant tikintiesiems tiesą, įtraukiant juos į aktyvų visuomeninį gyvenimą (str. Mokslinė pasaulėžiūra ir ateistinis auklėjimas, „Tiesa“, 1974, III t.).

Gyvenimas rodo, kad ateistai nepaiso Lenino nurodymų, vartoja grubią prievartą ir yra duomenų, kad tikinčiųjų skaičius ne

tik nemažėja, bet, atvirkščiai, didėja.

Pasaulis įvairus, žmonės — taip pat. Netikslinga ir nežmoniška visus per prievartą daryti ateistais. Tokia politika, siekianti unifikuoti žmonių mintis, automatizuoti jų poelgius, yra žalinga ir valstybei, ir piliečiams.

Didėjanti girtuoklystė, chuliganizmas, šeimų irimas, vagystės, nepilnamečių darbo kolonijos, kalėjimai ir lageriai — ar ne prievartinio ateizmo pasėka?

— Teisės įstatymo gerbimas, — nurodė L. Brežnevas TSKP XIX suvažiavime, — turi tapti asmeniniu kiekvieno žmogaus įsitikiniu. Tuo labiau tai liečia pareigūnų veiklą. Bet kurie mėginimai nukrypti nuo įstatymo arba jį apeiti, kad ir kuo jie būtų motyvuojami, negali būti pakenčiami. Negali būti pakenčiami ir žmogaus teisių pažeidimai, piliečių orumo menkinimas. Mums, komunistams, humaniškiausių idealų šalininkams, tai principo reikalas.

Todėl prašau nurodyti Lietuvos TSR teisingumo organams, kad būtų ištaisyti tarybinių įstatymų pažeidimai (LTSR BPK 192 str.), užkirstas kelias tikinčiųjų diskriminacijai, nepažeidžiamos elementariausios žmogaus teisės, užtikrintos Tarybinės Konstitucijos ir Visuotinės Žmogaus Teisių Deklaracijos.

Vladas Lapienis

1974 liepos 12.

BYLA NR. 345

1974 liepos 4 rytą saugumiečiai iškrėtė suimtojo J. Gražio butą Kaune. Po pietų krata buvo pakartota. Sekančią dieną trečią kartą buvo daroma krata.

Nors jau praėjo 9 mėnesiai nuo masinių kratų ir areštų, tačiau Valstybinis saugumo komitetas, atrodo, parengtinio tardymo nesiruošia užbaigti.

Lietuvos katalikai apgailestauja, kad laisvasis pasaulis per maža reaguoja į šią saugumo sauvalę — kalėjime kenčia visiškai nekalti asmenys!

(Ties. 9 psl.)

LAISVAME PASAULYJE

LIETUVIAI DRĄSIAUSI KOVOTOJAI

— sako Solženicinas PETR. TARVYDAS

Tuo tarpu, kai pasaulinė spauda dideliu dėmesiu sutinka kiekvieną A. Solženicino žingsnį, lietuviški laikraščiai gal mažiausia juo domisi. O tuo metu A. Solženicinas, pasirodo, gan palankus lietuviams ir geriau už daugelį kitų supranta lietuvių tautos reikalus. Štai Stockholme įvykusiame su spaudos atstovais savo pasikalbėjime jis parodė, galima sakyti išimtiną lietuvių siekimų įvertinimą.

Matyt, latvių atstovas tiesiog A. Solženiciną paklausė, kodėl jis labai palankiai atsiliepia apie lietuvius ir estus, o apie latvius nutyli? Ar čia nesama kokių nors psichologinių ar istorinių momentų?

Į šį klausimą atsakydamas A. Solženicinas paaiškino taip:

— Kaž kaip mano knygoje panašiai išėjo. Lietuviai, visų kitų tarpe drąsiausiai ir atkakliausiai gynė savo teises baudžiamose stovyklose. Todėl jie užkariavo visuotinę pagarbą ir pasigerėjimą. Kas liečia estus, tai su jais aš suėjau į draugiškus santykius ir turėjau daugiau pažinčių. Gal todėl daugiau žinių apie estus pateko į mano knygas. Korespondentas, kuris pateikė šį klausimą, reikia spėti, kad galvoja, jog į mano pažiūras paveikė toji aplinkybė, kad latviai aktyviai dalyvavo Rusijos revoliucijoje ir kad tik latvių durtuvais tam tikrą laiką buvo apsaugotas Kremlius ir jais rėmėsi čekos komisarai. Betgi tada buvo kiti latviai, negu tie, su kuriais aš kenčiau kalėjimuose ir stovyklose. Jie nieko bendro su anais latviais neturėjo, o kai kurie iš jų pikta atsiliepdavo apie anuos savo tautiečius. Mano manymu, kiekviena tauta turi pati surasti, kas buvo blogo praeityje, pati turi apie tai pareikšti. Čia kiti neturėtų kištis".

O kitu šio pokalbio su spaudos žmonėmis metu A. Solženicinas apie baltiečius šitaip išsireiškė: — Apie tautas iš Pabaltės aš palankiai rašau ir atsiliepiu. Pagalvokim, kokia prasmė veikti, kad baltiečiai gautų teisę emigruoti? Tai netikras emigracijos teisės supratimas. Koks džiaugsmas emi-

gruoti iš savo namų? Kaip galima suprasti, kad žmogus apleisdamas savo namus, tik tokiu būdu atranda laisvę. Tie lietuviai, latviai ir estai, kurie gyvena svetur, turi sulaukti progos, kada jie galėtų atgal grįžti į namus. Jie visi nori turėti laisvę savo namie. Emigracijos problemos išsprendimas, jiems nieko nepagelbės".

Niekam nežinomas artilerijos karininkas Aleksandras Isajevičius Solženicinas iš karo lauko Vokietijoje parašė savo patikimam mokyklos draugui laišką, kuriame buvo keletas nepalankių pastabų Stalinui. To visai pakako, kad tam tikrą dieną jis būtų suimtas, kankintas, nuteistas ir išsiųstas į koncentracijos stovyklą Sibire. Tada gimė naujas rašytojas. Dar būdamas bausmės stovykloje jis rašė savo apysaką "Viena diena Ivano Denisovičiaus" Chrusčiovo laiminimu šis veikalas buvo išspausdintas ir padarė nepaprastą įspūdį. Nes tai buvo pirmas kūrinys, kuris pavaidavo baisiojo "Gulago" kalinių gyvenimą. Pasisekimo padrasintas Solženicinas nepaprastai aktyviai ėmė reikštis rusų literatūroje. Kai kurie jo nedideli kūriniai, kaip "Matrenin Dvor" pasiekė rusų rašytojų tarpe aukštesnį lygį. Tačiau kiti raštai vertintini daugiau publicistiniu požiūriu, nes atskleidžia pirmiausia tą visuotinę melą, kurs yra režimo primestas piliečiams ir kuris apsprendžia viešojo dabartinės sovietijos gyvenimo poreikius. Savo romane "August 14" jis tėra tik siauras rusiškas nacionalistas ir jokių naujumo atspalvių ten nesimato. Lygiai ir kiti jo kūriniai svarbūs ne tiek meniniu, kiek visuomeniniu požiūriu. Jie visi Sovietų Rusijoje nebuvo spausdinami, bet slaptai paplito ir padarė į visuomenę pažymėtiną įspūdį. Jo literatūrinė veikla, kartu su akademiko Sacharovo humaniška propaganda sukėlė sovietijoje vadinamą disidentų sąjudį. Rezultatai Kremlius Solženiciną išmetė į užsienį.

Solženicinas ir Šolochovas, abu Nobelio premijos laureatai, iš karto pasidarė mirtini priešai, kai tik Solženicinas iškilo. Tik paaiškėjus Solženicino priešiškamui Kremliaus režimui, Šolochovas pirmasis jį puolė.

— Isajevič, Isajevič, — piktai kartojo Šolochovas, neslėpdamas, jog Solženiciną įtaria, kad jis yra žydiškos kilmės. Tačiau biografai primygtinai pabrėžia, kad jis paeina iš neabejotinai rusiškos šeimos.

Dabar Solženicinas viešai skelbia, kad Šolochovas nėra "Tichij Don", jo vardu paskelbto svarbiausio romano tikras autorius. Solženicinas kaltina Šolochovą plagiatu. Rimtos abejonės kilo dėl Šolochovo kūrybinių sugebėjimų. Bet tuo tarpu tvirtu įrodymu, kad Šolochovas plagiatorius dar nėra. Oficialioji sovietų kritika visa jėga palaiko Šolochovą.

Literatūrinis Solženicino veidas ilgainiui išryškės. Tuo tarpu galime kalbėti apie jo neabejotinus nuopelnus visuomeninėje srityje. Jo surinktoji ir paskelbtoji "Archpelag Gulag" kūrinys medžiaga apie bolševikinių kankinimų stovyklas padarė pasaulyje slegiantį įspūdį. Jau anksčiau apie tas baisenybes buvo daugeliu atvejų rašoma. Bet dabar, pagarsėjusio rašytojo vardu paskelbti faktai galutinai įtikina pasaulį, kad Kremliaus režimas laikosi tik teroro pagalba. Už tai visos nuskriaustos tautos, jų tarpe ir lietuviai, privalome būti Solženicinui dėkingi.

VOKIETIJOJ

— Buvusieji Lietuvos vokiečiai, šiuo metu gyvenantieji Vakarų Vokietijoje, yra susiorganizavę į savo organizaciją — Landmannschaft der Deutschen aus Litauen im Bundesgebiete. Leidžia savo laikraštėlį "Die Route" (Rūtos), kurio 1975 m. Nr. 1 paskelbta, kad Vakarų Vokietijoje šiuo metu gyvena 20,807 Lietuvos vokiečiai. Rytų Vokietijoje gyvena 5,242, kituose užsienio kraštuose — 8,835. Užregistruota 10,753 mirusių Lietuvos vokiečių, 2,050 — dingę be žinios, 3,958 — ištremti.

Lietuvai, Kudirkai
skirtas laikraščio
numeris

LOS ANGELES. — "Twin Circle", katalikų savaitraštis, šios savaitės numerio visas pirmasis puslapis užimtas didžiule Simo ir Genovaitės Kudirkų spalvota nuotrauka, o trečiame ir paskutiniame puslapiuose platus aprašymas Simo tragedijos ir duotas pasikalbėjimas su juo. Pridėtos dar dvi nuotraukos. Dar įdėtas atskiras straipsnis tam numery apie sovietų invaziją į Lietuvą ir nuolatinius tikinčiųjų persekiojimus. Tikrai galima pasakyti, kad numeris skirtas Lietuvai. "Twin Circle" adresas: P. O. Box 25986, Los Angeles, Cal. 90025. Numerio kaina 25 c.

LIETUVIAI PATEKO Į
"NATIONAL GEOGRAPHIC"
ŽURNALĄ

Aukšto prestižo žurnalas "National Geographic", vasario numeryje aprašydamas Baltimorės miesto gyventojus, paskyrė net keletą paragrafų lietuviams.

Straipsnis iliustruotas pusės puslapio dydžio spalvota nuotrauka, vaizduojančia lietuvišką jaunimą šokant tautinius šokius Baltimorės lietuvių metiniam festivalyje miesto aikštėje.

Autorius, Lietuvos žydų kilmės, pradeda nuo tautinio šokio ir "virintos", paliečia lietuvių nuolatinę kovą prieš sovietus, sumini "Lietuvių žymiausią poetą Donelaitį", Baltimorės lietuvių patriarchą Nadą Rastenį ir baigia sakydamas, kad jo seneliai buvę iš Lietuvos, suamerikoneję. "O šandie (lietuvių festivalyje susitikus su lietuviu, pamačius meno parodą ir t.) pirmą kartą man reikšmės turi mano lietuviška praeitis."

ESTIJOJE

— Esti Ramat leidykla Talline išleido lietuviškų pasakų rinkinį estų kalba. Pasakas iš lietuvių į estų kalbą išvertė Valvi Strikaitienė, iliustravo Silvi Vialjal. Knyga esanti išleista 50 egz. tiražu.

"HENRIKAS MANTAS", respublikinę premiją laimėjęs lietuviškas istorinis filmas, keliauja po Lenkijos kino teatrus sovietinių filmų festivalio metu. Lenkams skirta šio filmo versija yra pavadinta "Prūsų vaidu". Filmo premjera Lenkijoje įvyko dviejuose Varšuvos kino teatruose — "Pšyjazn" ("Draugystė") ir "Młoda gwardija" ("Jaunoji gvardija"). Festivalio filmai aplankys apie 2.500 Lenkijos kino teatrų. V. Kst.

PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO TREČIOJO KONGRESO REIKALU

TIK 7 MĖNESIAI LIGI III PL JAUNIMO KONGRESO!

LIETUVI, KONGRESO PASISEKIMAS TAVO RANKOSE!

STUDIJŲ DIENOS BUENOS AIRĖSE

Balandžio 18-20 Pilar vietovėje, apie 60 km nuo Buenos Aires, įvyko Jaunimo kongreso studijų dienos. Šioje gražioje vietoje šių metų pabaigoje vyks III PLJK stovykla. Studijų dienos užsibaigė visuomenės susirinkimu su jaunimu, o prieš tai - malonus „asado“.

Apie 20 asmenų, jau dalyvaujančių kongreso ruošoje Argentinoje, studijinę dalį pradėjo kun. Juozo Margio paruošta tema ir užsiėmimais apie organizavimą, vadovavimą ir bendradarbiavimą tarp veikėjų.

Įvairūs uždaviniai, vaidyba vakare ir pokalbiai padėjo jaunimui geriau susigyventi, o diskusijos apie gerų lietuvių vadovų ypatybes išryškino, kaip kiekvienas gali geriau savo darbą atlikti.

Šalia kun. Margio iš Rosário dalyvavo dar Kristine Pinkevičiūtė iš tolimo Kordobos miesto ir kun. A. Saulaitis iš Brazilijos. Visi kiti buvo iš Buenos Aires ir apylinkių.

Antroje studijinėje dalyje buvo smulkiai nagrinėti JK tikslai. Tada pereita prie pačios stovyklos ypatingų tikslų ir kaip tie tikslai stovykloje atsiektini. Čia buvo daug įdomių siūlymų stovyklos programai ir vadovybei.

„Asade“ arba argentinietiškoje gegužinėje dalyvavo apie 120 asmenų, atvykusių prisijungti prie jaunimo. Pavalgę ir padainavę, susirinko į stovyklavietės teatrą, kur virš valandos jaunimas aiškino apie savo svatstybas ir stovyklos programą. Ypatingai jautriai pakalbėjo finansų komisijos narys, Lietuvos centro pirmininkas Alfredas Ruplėnas.

PAPILDYTA KOMITETO VALDYBA

Brazilijos JK komiteto valdyba balandžio 28 d. sukviėtė visų organizacijų pirmininkus į posėdį, kuriame buvo papildytas valdybos sąstatas. JK komiteto valdyba yra aukščiausias kongreso ruošos vienetas Brazilijoje, ir norėta, kad joje dalyvautų bent didesnių organizacijų pirmininkai.

Po A. Saulaičio pranešimo apie JK ruošos padėtį bendrai įvairiuose kraštuose, posėdžio pirmininkas Gražvydas Bačelis, dalyviams pasiūlius, kvietė asmenis, kurie sutiktų įeiti į valdybą. Papildyta valdyba iki septynių narių su dviem kandidatais, kurie ten pat pasiskirstė pareigomis:

Pirmininkas - Arūnas Steponaitis, kuris jau pusę metų šias pareigas eina ir

buvo visų prašytas toliau pirmininkauti.

1-asis vicepirmininkas - inž. Gražvydas Bačelis, BLB Akademinio sambūrio pirm., taip pat valdyboje nuo pat pradžios.

2-asis vicepirmininkas - Aleksandras Bumbulis, Lietuvos Sąjungos Brazilijoje-*Aliança* pirmininkas.

1-asis sekretorius - Alfonsas Petraitis, BLB Literatūros būrelio pirm.

2-asis sekretorius - kun. Petras Daugintis, šv. Kazimiero parapijos klebonas, jau dalyvaujas ir finansų komisijoje.

Narys - inž. Algirdas Idika, dalyvaujas valdyboje nuo pat pradžios ir Pasaulio Liet. Inžinierių ir Architektų skyriaus pirm.

Narys - kun. Juozas Šeškevičius, šv. Juozapo parapijos klebonas, jau dalyvaujas finansų komisijoje.

Kandidatas - BLB pirm. Algirdas Sliesoraitis, priklausas jau finansų ir parengimų komisijoms.

Kandidatas - kun. Antanas Saulaitis, III PLJK (trijų kraštų) komiteto pirmininkas.

Posėdžio dalyviai kvietė visus devynis asmenis valdybos pasitarimuose dalyvauti, Sekantis valdybos posėdis numatytas pirmadienį, gegužės 5 d., 20:30 val. Jaunimo namuose.

Šalia suminėtu asmenų, šiame svarbiame posėdyje dalyvavo Halina Mošinskienė ir Jonas Tatarūnas, kurie iš valdybos išstojo, kad galėtų atsidėti darbui finansų komisijoje; taip pat Motiejus Tamaliūnas, šv. Juozapo Vyrų brolijos pirm.; Norbertas Stasiulionis, Sąjungos atstovas ir finansų komisijos narys; Vilma Šimonytė ir Jonas Lukoševičius, priklausą parengimų komisijai; Ateitininkų sendraugių pirm. Vincas Tubelis.

Valdybos pranešime pirm. A. Steponaitis trumpai atpasakojo jos veiklą per paskutinius aštuonis mėnesius ir paaiškino, kad valdyba yra visos kongreso ruošos vykdomasis ir koordinacinis vienetasis, vadovaujas iš visų organizacijų atstovų sudarytam komitetui ir jau veikiančioms septynioms komisijoms.

Valdybos uždaviniai šiuo metu yra: sudaryti nakvynių komisija, komisija svečiams priimti ir globoti, rūpintis pritraukti daugiau jaunimo prie kongreso ir jį ruošti programai.

BRAZILIJOS KRAŠTO FINANSŲ KOMISIJOS

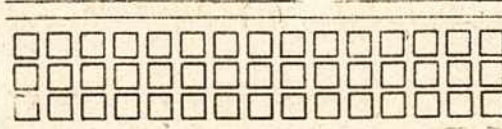
svarbiausieji telefonai:

pirm. prel. P. Ragažinskas -
Tel. 274-2295

ižd. Jonas Tatarūnas - tel. 63-7344

ižd. Vincas Banys - tel. 274-0677

sekr. Halina Mošinskienė telef. 65-0907.

KONGRESO RĖMĖJAI

Vienas iš naujausių tūkstantininkų yra VALENTINAS BEIVYDAS. Malonu, kad jis įteikė 1.000 kr. čekį kun. P. Dauginčiui niekieno neprašytas, tik pasiskaitęs „Mūsų Lietuvoje“ Jaunimo Kongreso Finansų Komisijos atsišaukimą.

Jis turi gražią audyklą Tecelagem Elytex Ltda., R. Orfanato 766 ir siūlu krautuve, R. Maria Dafré, 715, V. Prudente.

Augina didelę 8 sūnų ir 4 dūkrų šeimą. Dalis jų jau vedę. Nuo pat jaunystės dalyvauja lietuviškuose sambūriuose. Priklausė jis su žmona iki šiol buv. „Aušros“ chorui.

Naujasis tūkstantininkas, JONAS SILICKAS, sūnus, gyvenęs V. Zelinoje, dirba kaip architektas statybos bendrovėje Conary Constructora.

Jis turi gražią šeimą - žmoną, tris sūnus, tris dukteris. Visi mokosi, vienas jau fakultete, visi su tėvu dalyvauja lietuviškoje veikloje.

KITAS TŪKSTANTININKAS

STASYS TERVYDIS Jaunimo Kongreso reikalams jau davė 800 kruzeirų. Tikimės, kad vėliau dar pridės 200 kruzeirų ir taps J. Kongreso tūkstantininku.

Jis su sūnumi ir dukra turi mezgimo mašinų ir elektros laidų fabriką Rua do Acre, 735, Agua Rasa. Iš paprasto darbininko savo gabumais ir ištvėrme prasimušė jis iki tikro pramonininko. Linkime jam ir toliau geros sėkmės ir sveikatos.

TŪKSTANTINIS VAJUS

Prie tūkstantinio vajaus prisidėjo dar šie nauji mecenatai rėmėjai:

26. J. Paim - Ind.e Comércio

27. Valentinas Beivydas

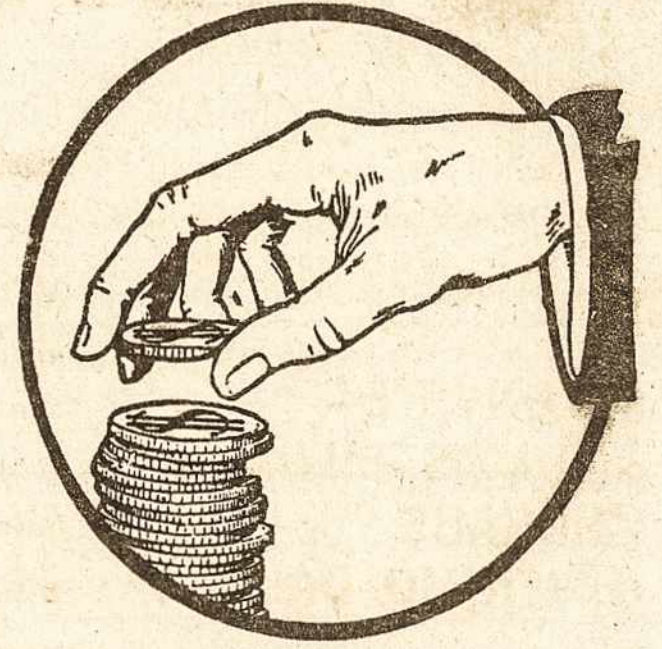
28. Jonas Silickas

29. Gražvydas Bačelis

Finansų komisijos pirm. prel. P. Ragažinskas pasiūlė, kad registracija kiek galima anksčiau praneštų, kiek dalyvaus asmenų iš kitų kraštų; taip pat, kad būtų paaiškinta, kad tie, kurie vyksta į Kongreso posėdžius Urugvajuje ir Argentinoje, vyksta savais pinigais (žr. peraitame ML numeryje).

Liet. Kat. Bendruomenės pirm. kun. J. Šeškevičius pranešė, kad ši organizacija ruošia gegužinę - „churrasco“ birželio 1. Kiti siūlė, kad laikraštėje būtų dažniau skelbiamos tūkstantinio vajaus narių pavardės.

Posėdžiui sekretoriavo Halina Mošinskienė.

Pasižadėjusių šios savaitės įnašai:

J.Paim - Ind.e Com.- Cr\$	1.000,00
Valentinas Beivydas	1.000,00
Jonas Silickas	1.000,00
Mons.Pijus Ragažinskas	200,00
Jonas Tatarūnas	100,00
Pio Būtrimavičius	100,00
Lucija ir Milda Jodelis	100,00
Ricardo Sidarevičius	500,00
Liudas Bendoraitis	100,00

Smulkesnės aukos:

Foto Zelina	200,00
Stasys Tervydis	400,00
Simas Pliunzulaitis	50,00
Vincas Kuliešius (iš Šiaurės Amerikos)	100,00

Lietuvi, prisidėk prie Tūkstantinio vajaus, paremdamas mūsų jaunimą. III Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso pasisekimas tavo rankose.

FINANSŲ KOMISIJA

ATEINA MUMS

Į TALKĄ:

25 V atskrenda iš JAV-bių į São Paulą MARYTĖ SAULAITYTĖ, kuri aktyviai prisidės prie Kongreso ruošos.

TALKINS KONGRESUI ARGENTINOJE.

Birželio 1 d. į Buenos Aires atskrenda 19 metų studentė Rasa Šoliūnaitė, kuri tris mėnesius padės Jaunimo kongreso ruošai Argentinoje. Ją siunčia Pasaulio Lietuvių Bendruomenė.

Rasa gimė Čikagoje. Jos gimtadienis rugpiūčio 23. Ji yra studentė ateitininkė, Lemonto (Čikagos priemiestis) Lietuvių Bendruomenės apylinkės valdyboje ir taip pat mokytoja penktame lituanistinės mokyklos skyriuje. Yra Lemonto ateitininkų kuopos jaunučių ir moksleivių kuopos globėja. JAV Lietuvių Jaunimo Sąjungos Tarybos sekretorė ir narė.

Rasa baigusi Pedagoginį Lituanistikos Institutą Čikagoje, kuriame ruošiami mokytojai, ir tautinių šokių kursų Dainavoje. Groja akordeonu ir talkininkauja šokių grupėje „Sūkurys“.

Paskutines tris vasaras praleido Dainavos, Neringos ir Wasagos (Kanadoje) stovyklose, pravedama ir mokydama dainavimą. Ji lanko Lewis universitetą, kur studijuoja chemiją ir muziką.

TIESA IR GYVENIMAS

MOTINYSTĖ –
ŠILUMOS PILNA
ŽMOGAUS
GYVENIMO DALIS

NE POETA IŠRADO motinystės didingumą. Tai ne bereikšmis idealas, o šilumos pilna žmogaus gyvenimo dalis. Motinystės tyras didingumas nėra vien svajonių nuaustas, bet patirtas gyvenimo kasdienybėje.

Prisiminus naktis, kada motina budi, sielojasi, rūpinasi; patyrus, su kokia meile tūkstančių tūkstančiai motinų lovutėse klosto mieguistus vaikus, išryškėja motinystės kilnumas ir pasirodo tokiame grožyje, jog mes užmirštame bet kokį jų žmogišką trapumą ir trūkumus. Tos šviesos spindulėlis paliečia net ir tas motinas, kurių pasiaukojanti meilė išblėso.

Motina prašoka laiko ribas ir atspindi žemiškąją begalybę. Šimtmečiai praskuba pro laimę ar vargą be pėdsakų, motina gi vis pasilieka gyvenimo atbaigėja: tyliai ir nepakeičiamai naują gyvybę pradedanti, nešiojanti, pagimdanti — gyvenimui. Vien motina žemė savo pilnuma šiek tiek jai gali prilygti. Jos abi palaimintos.

Moteris tad nesikeičia — ji yra už laiko ribų. Jos meilė nesivysto, nes negali būti padidinta. Kaip pavasaris ir ruduo nėra išsivystymai, o tik nesibaigiančio ciklo dalys, taip ir motinystė. Jos kilnumas yra toks beribis, jog joks poetas nepajėgs tinkamai aprašyti. Jis plaukia iš paties Dievo širdies ir yra vienas iš gražiausių ir veikliausių Dievo apreiskimų. Stovėdami prieš šį Dievo stebuklą, mes tegalime stebėtis ir garbinti Jį, kad Jis sutvėrė motinos širdį.

Joseph Mindszenty

Joseph Cardinal Mindszenty

PASIKALBĖJIMAS SU KUN. KIJASKU

13. Tur būt jėzuitai, kaip ir kitos lietuvių vienuolijos (saleziečiai, pranciškonai, marijonai) susirūpinę ir savo ateitimi, narių amžiumi ir skaičiumi. Kokios Jūsų viltys? Ar kas nors daroma skatinti jaunuolius stoti į religinį patarnavimą lietuviams išėivijoje?

Taip, esame susirūpinę dėl pašaukimų. Sunku atspėti, kur pašaukimų stokos priežastys. Greičiausiai bus jų daug ir įvairių. Nežiūrint kaip optimistiškai vaizduočiausi ateitį, dabartis daug šviesių vilčių nežada. Praėjus dar keleriems metams ir nesulaukę naujų pašaukimų, esamos tikrovės būsime priversti mažinti savo išpareigojimus tiek Šiaurės, tiek Pietų Amerikoje. Eilė mūsų Tėvų ir Brolių greit bus nepajėgūs toliau dirbti. Be naujų pašaukimų nebus, kas juos pakeičia. Būtų gera mums visiems tai suprasti ir iš to pasidaryti aiškias išvadas: arba mes susirūpinkime naujais pašaukimais, — kunigų ir vienuolių prieaugliu, — arba dabar planuokime, kaip apseiti be kunigų visoje eilė-

je vietovių. Ta tikrovė pasidarys greičiau, né galvojame. Šalia užsiminimo pamoksluose apie pašaukimus ir jų reikalavimus ne daug kas ir daroma, kad pašaukimai būtų puoselėjami jau šeimoje, nuo mažens.

14. Pažįstate daug lietuvių kunigų įvairiuose kraštuose. Kokios jų asmeniškų bėdos, kliūtys geresnei veiklai?

Šiandien kunigui būtina save nuolat atnaujinti, formuoti. Seminarijos studijos neišsėmė viso dvasinio pažinimo lobyno ir neužbaigė kunigo, kaip asmens, dvasinio brendimo. Sustingimas šioje dvasinio augimo kelionėje kunigui gali pasidaryti tikra bėda. Tokiai padėčiai išspręsti, kunigui reikia domėtis jo srityje pasirodanti literatūra, susipažinti su jo darbui artimu mokslu, studijomis bei naujais metodais, bandymais. Daugeliui mūsų kunigų tenka dirbti ne tik su lietuvišiais, bet ir su gyvenamo krašto žmonėmis. Dažnai nėra tinkamų rėmų artimesniam bendravimui tarp lietuvių kunigų. Liturginė ir aplamai pastoracinė veikla, ypač su jaunimu, yra sporadiška ir pio-

nieriška. Trūksta plano, pasikeitimo mintimis ir patyrimais. Kur yra Kunigų Vienybės ar kiti apsiungimai, tokio apsiungimo rėmuose bent dalį šių kliūčių būtų galima pozityviai išspręsti.

15. Įvairiuose kraštuose steigama Lietuvių Katalikų Bendrija. Koks jos vaidmuo tolimesniame religiniame ir tautiniame išėivijos gyvenime?

Lietuvių katalikų apjungimas pasauliniu mastu būtų naudingas. Turime daug reikalų tiek išėivijos gyvenime, tiek pavergtos tėvynės reikalai šaukiasi vieningos viso pasaulio lietuvių veiklos. Iki šiol man neteko patirti šio organo konkrečių darbo vaisių. Šiais šventaisiais metais birželio gale ir liepos pradžioje šaukiamas viso pasaulio lietuvių katalikų suvažiavimas Romoje.

16. Kokį atgarsį JAV-bėse (angliškai kalbančiam pasauly) turi L.K. Bažnyčios Kronika? Kodėl?

Paskleidžiami atskiri KRONIKOS numeriai ar joje surinkta informacija laimi mums bei pavergtai tėvynei daug simpatijų ir naujų draugų. Tai galioja

MOTINOS DIENOJ

SU PAGARBA

IR PADĖKA

SVEIKINAME

VISAS MOTINAS.

MELSDAMI JOMS DIEVO PALAIMC

ŠIAME LAIKINAJAME

ir

AMŽINAJAME GYVENIME

ML skaitytojas iš JAV pasiuntė šį savo kūrinių Motinos Dienos progai:

MOTINAI

Jaunam išėjus į pasaulį —
Tai tu, Močiute, man esi
Jausmus bešildančioji saulė, —
O, Motin, širdį tu turi. ...

Pasaulis šaltas užsimoja
Išplėsti sielą iš sūnaus,
Tik vis Esybė jį užstoja
Brangi, kaip siekis prie Dangaus.

O, Motin — prieš tave nurimsta
Žaizda kiekviena man skaudi,
Žvaigždė tiesos ir meilės gimsta, —
O, Motin, galią tu turi. ...

Arėjas Vitkauskas

ne tik angliškai kalbančiuose kraštuose, bet ir itališkai, prancūziškai, vokiškai ar kuria kita kalba perduodama informacija apie religinę padėtį Lietuvoje. KRONIKA atlieka reikšmingą vaidmenį, supažindindama laisvąjį pasaulį su okupanto sistemai vykdomu religiniu persekiojimu Lietuvoje. Teisinga informacija parodo, kiek tikintieji tėvynėje turi laisvės praktikuoti savo tikėjimą. Kratos, įkalinimai ir bandymas žūt-būt užgniaužti KRONIKOS pasirodymą Lietuvoje byloja, kaip tokios informacijos paskleidimas okupantui yra nemalonus.

17. Ar tarp 237 Generalinės Kongregacijos jėzuitų atstovų jautėte Lietuvos Bažnyčios pažinimą, simpatijas, susirūpinimą?

Dalyvaudamas šioje kongregacijoje, radau daug progų kitus delegatus supažindinti su Lietuvos Bažnyčios padėtimi. Daugybė jėzuitų jautė Lietuvos persekiojamiems tikintiesiems simpatijas, net ir susirūpinimą jų likimu. Neabejotinai laimėjome Lietuvos Bažnyčiai daug naujų draugų. Keli, gavę daugiau informaciją, žadėjo rašyti apie Bažnyčios padėtį Lietuvoje.

Bus daugiau

Mūsų Lietuva
Kaip žiūsiems

Rudenelio darbai

Rudenėlis visą dieną
Dažo sodo lapelius,
Jis palies ranka kiekvieną
Ir žalių jau nebebus.

Pasipuoš gelsvai kaštanais,
Klevo medis — raudonai.
Džiaugsis lapais lėlės mano
Rudenėli, ar žinai? A. Abr

KAIP IŠ ZOOSODO DIREKTORIUS PABĖGO I-OJI DALIS

Vytautas MISEVIČIUS

Laimos BARISAITĖS pieš

7 Juodabarzdys susiėmė už galvos.
— Oi, Simai, ką darai! — Juk vaikai nenorės lankyti mūsų zoosodo!

8. O dar daugiau gėdos Juodabarzdžiui padarė beždžionėlė Smalsytė. Ji ėmė maivyti prieš žmones ir rodyti liežuvį.

9. Net ir zuikiai ėmė pestis.

10. Dar labiau Juodabarzdys užpyko, kai lobėgęs zoosodo prižiūrėtojas ėmė skūstis, kad kys Placiapėdis ir krokodilas prieš pat pietus antilopė Šoklytė negeria morkų sulčių. Juodasurijo tūkstantį porcijų ledų.

11. Nespėjo Juodabarzdys atsitokėti, kai antilopė Šoklytė negeria morkų sulčių. Juodabarzdys pasirėmė ir ilgai ilgai galvojo.

12. Paskui greitai išgėrė dvylika stiklinių pelsinų limonado ir suriko: — Gana! Užteks! Netekau kantrybės! Ir, pačiupęs savo portfeli, paspruko iš zoogijos sodo.

IRUTĖ ir KĖSTUTIS

D. BASTYS

LITERATŪRA · DAILE · MOKSLAS

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

VILNIAUS VYRŲ CHORAS "VARPAS" su vyr. dirigentu Povilu Giliu gastroliauo Vengrijoje — Budapešte ir Debrecene. Išvykos repertuarą sudarė naujai paruoštos lietuvių liaudies dainos, mūsiškių kompozitorių ir tarptautinių klasikų kūriniai.

KAUNO DRAMOS TEATRAS originaliu spektakliu paminėjo prieš 75 metus Palangoje suvaidintą A. Keturakio komediją "Amerika pirtyje", pirmąjį mūsų mėgėjiško dramos teatro bandymą. Rež. Valdas Lencevičius, dail. Janina Malinauskaitė ir kompoz. Teisutis Makačinas "Amerikos pirtyje" premjerą vakaronės-gegužinės forma susiejo su anais laikais. Dail. J. Malinauskaitės sukurti vartai žiūrovus pasitiko jau prie įėjimo vestibulin ir nuvedė iki pat scenos, kur spektaklis buvo atliekamas ant stilizuoto vežimo. Juos lydėjo T. Makačino liaudiškų maršų, šokių ir žaidimų muzika, atliekama Č. Šidlausko vadovaujamos pačių aktorių kapelos. Su jubilėjinė švente visus pasveikino aktorės Doloresa Kazragytė, Nijolė Lepeškaitė, o aktorių būrys, įsimaišęs į žiūrovus, ir juos įjungė į liaudiškus šokius. Vaidinimo pradžia, kaip anais senaisiais laikais, paskelbė per salę su skambučiu rankoje perbėgęs aktorius A. Vrubliauskas. Net ir spektaklio metu aktoriai stengėsi išlaikyti tiesioginį ryšį su žiūrovais, o užbaigoje susikompromitavusi Agota, apraudanti savo smalsybės bei tuštumo gėdą, scenon atėjo per salę. Nors spektaklis tikrai buvo originalus, kaikurie kritikai jam prikiša gruboką parodiją, stoką nuoseklumo, rež. V. Lencevičiaus pasimetimą, perdidėles aktorių linksmybes. Premjeroj pagrindinius vaidmenis atliko: Agotos — M. Šablaukaitė, Vinco — A. Barčas, Bekampio — R. Vitkauskas, Bekampienės — R. Varnaitė, Faibčiko — L. Zelčius.

KAUNO M. K. ČIURLIONIO DAILĖS MUZEJŲ surengtoje V respublikinėje akvarelės parodoje dalyvavo 42 dailininkai su 150 darbų — Lietuvos peizažų, naujųjų statybų ir kelionių vaizdų. Geriausi darbai atrinkti pavasarį Minske įvyksiančiai sąjunginei akvarelės parodai.

STASIO ŠIMKAUS 1974 m. prejas už vokalinius kūrinius laimėjo: I — kompoz. R. Žygaitis ir poetas J. Nekrošius už dainą "Ažuolai", II — kompoz. A. Bražinskas su poetu V. Barausku už "Dainą apie klonius", III — kompoz. V. Bagdonas ir poetas P. Gerulaitis už dainą "Polka tinka kiekvienam".

VEIKLOS TRISDEŠIMTMEČIŲ specialiais koncertais paminėjo Vilniaus konservatorijos studentų dainų ir šokių ansamblis. Pirmajam koncertui buvo paruošta dviejų dalių programa "Tėviškės garsai", antrajame draugystės koncerte dalyvavo įvairių karčių buvusieji ansambliciai.

KAIMIŠKŲ KAPELŲ tradicinė šventė "Grok, Jurgeli!" įvyko Kauno sporto halėje. Bė lietuvių saviveiklininkų, ši kartą dalyvavo ir svečiai iš Gudijos, Moldavijos. Didįjį "Grok, Jurgeli!" prizą laimėjo Klaipėdos saviveiklininkai.

KOMPOZ. JUOZO GRUODZIO 90-tųjų gimimo metinių pagrindinis minėjimas buvo surengtas Vilniaus filharmonijoje, dalyvaujant kompozitoriaus našlei S. Gruodienei. Įvadinį žodį tarė Lietuvos Kompozitorių Sąjungos pirm. V. Laurušas, su vėlionies gyvenimu bei kūrybos keliu dalyvius supažindino meno mokslų kandidatas A. Ambrazas. J. Gruodžio kūrinių programą atliko J. Aleksos diriguojamas filharmonijos orkestras ir sopranas R. Maciūtė, Glinkos konkurso laureatė. Antrasis J. Gruodžio kūrinių koncertas įvyko paveikslų galerija paverstoje Vilniaus katedroje. Jo atlikėjai — vargonininkas G. Kviklys, Vilniaus televizijos ir radijo choras, vadovaujamas L. Abariaus. Kauniečiai J. Gruodžio atminimą pagerbė jo vardo augštesniojoje muzikos mokykloje. Čia jo kūrinius atliko Lietuvos styginis kvartetas, smuikininkas Eugenijus Paulauskas, pianistas Dainius Trinkūnas, Kauno miesto saviveikliniai chorai.

A. Augustaitis

MOTINĖLEI

Motinėle, Tavo balsas,
kai išgirdau pirmuosius žodelius,
dar ir šiandien duoda tiek džiaugsmo,
žengiant per vingiuotus pasaulio kelius,

Į mane Tu kai kalbėjai,
Tau akys, it aušrelė, spindėjo.
Pirmi žodžiai širdin mano dėjo
Nuoširdžią maldą amžinajam Kūrėjui.

Dar šiandien girdžiu tą Tavo balsą,
skardų, it kanklės vaidilų;
taip malonų, tokį aiškų,
koks skambėjo ant Tavo rankelių.

Kai liga Tavo vaiką kamavo,
Motinėle, kaip gailiai Tu verkei.
Negaliu aš pamiršt to balso aido,
net ir vidurnaktį budint prie manęs.

Nér ir nebus pasauly kito balso,
kaip motinėlės švelnūs žodeliai.
Nesugied taip nei raibieji paukšteliai —
Tai paslaptis mūs Visagalio.

Motinėle, dar šiandien girdžiu aš tą balsą,
kaip gimtinės sodų viršūnių ošimą.
Šio balso turiu savyje kiekvieną gaidą —
ir Tavo akelių žydrumą.

Prisiminęs Tave, gaudžiai verkiu,
pasiilgęs to balso ir šventųjų rankelių ...
Motinėle, jau Tavęs nebturiu —
Neturiu ir seklyčios gimtųjų namelių.

ŠOKIŲ KONKURSAS

Klaipėdoje įvyko respublikinis pramoginių šokių konkursas, kurio augščiausioje ir C klasėse varžėsi šokėjų poros iš Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos. Kauniečiai gydytojai Jūratė ir Česlovas Norvaišos, tarptautinės klasės pora, šiuo metu tobulinasi Britanijoje. Augščiausioje klasėje I vietą ir komjaunimo centro komiteto prizą laimėjo Dalia ir Vidas Kamaičiai, antroji stipriausioji pora, II vietą — klaipėdiečiai Skaitė ir Romas Idzelevičiai, III vietą — kauniečiai Ramunė ir Jonas Baltaragai. C klasėje I vieta su "Darbo ir poilsio" žurnalo prizų teko Kauno profsąjungų kultūros rūmų "Sūkurių" atstovams N. Bataitytei ir A. Stravinskui, II — kauniečiams G. Daudaravičiūtei ir R. Bacvinkai, III — Klaipėdos muzikos fakulteto studentams A. Paulauskaitei ir V. Cholikiui.

TARPTAUTINĖJE VI FOTOPARODOJE Corato mieste, pietinėje Italijoje, geriausia nespaltvota nuotrauka buvo pripažinta V. Butyrino "Apasionata". V. Kapočius laimėjo specialią premiją už "Krepšinį", geriausią nuotrauką sportine tema. Nespaltvotų nuotraukų grupėje IV premija buvo paskirta M. Baranauskui už jo darbą "Kareiviai grįžta namo", V premija — A. Macijauskui už ciklą "Turgujė".

KAUNO UOSTAS

Sausio 2 d. Viliampolės pramoniniame rajone buvo užbaigta stambaus upių uosto ir laivų remont. įmonės statyba. Naujosios bazės dėka bus galima išplėsti ir atrasti naują laivyną. Kaune numatoma statyti dvigubai didesnius vilkikus už dabar naudojamus, iki 1.000 tonų talpos krovines baržas. Per metus naujasis uostas apdoros apie 3 milijonus tonų krovinių. Kauno geležinkelio stotį su aerodromu sujungė mikroautobusai "Latvija". Į ateities planus yra įtrauktas tiltas per Nemuną į Panemunės pušyną ir paplūdimį, Šančių pavertimas Panemunės rajono centru, Marvelės apylinkių užstatymas gyvenamaisiais pastatais. Fredai ir Aleksotui jau yra paruoštas Antakalnio gatvės išplanavimas. Aleksotas su miesto centru bus sujungtas keturiais tiltais, o Laisvės alėja taps tik pėsčiųjų gatve. Architektė Liucija Gedgaudienė Donelaičio - Žemaičių gatvių sankryžai ruošia parodų rūmų ir dailės galerijos projektą. Nuolatiniams dailės kūriniams čia bus skirtas 1.800 kv. metrų plotas, parodomasis — 800 kv. metrų. Architekto B. Zabulionio suprojektuotos trijų aukštų zoninės bibliotekos susilauks Parodų kalnas prie Radasų gatvės. Žaliakalnio Raudonosios armijos prospekte, buv. Ukmergės plente, prie naujųjų gyvenamųjų namų žadama įrengti 45 ha Kalniečių poilsio ir kultūros parką. Šias naujoves "Komjaunimo Tiesos" 3 nr. paskelbė Angelė Pabrickaitė, turėjusi pasikalbėjimą su miestų statybos projektavimo instituto Kauno skyriaus vyr. architektu Jonu Putna.

Rašytoja Žemaitė

A. Steponavičiaus medžio raižinys

RENGIASI ČIURLIONIO METAMS

Kitais metais sueina šimtas metų, kaip gimė dailininkas ir muzikas Mikalojus Konstantinas Čiurlionis. Šią sukaktį atžymėti atskirai buvo nutarę Liet. Vargonininkų-Muzikų Sąjungos valdyba ir N.Y. Lietuvių Dailininkų Sąjunga. Dar šių metų pavasarį Vaižganto Kultūros Klubas irgi kalbėjo apie sukakties minėjimą. Dabar Vaižganto klubui tarpininkaujant, buvo sušauktas bendras pasitarimas tuo reikalu.

Pasitarimas buvo lapkričio 12, antradienį, dail. V.K. Jonyno studijoje. Dalyvavo N.Y. Liet. Dailininkų Sąjungos pirmininkas V.K. Jonynas, Liet. Vargonininkų-Muzikų Sąjungos pirmininkas Algirdas Kačanauskas, tos sąjungos vicepirm. — Vytautas Kerbelis, Vaižganto Kultūros Klubo pirm. Paulius Jurkus ir vicepirm. Jonas Rūtenis.

Buvo apkalbėta visokios galimybės surengti kuo iškilmingesnę ir didesnę Čiurlionio minėjimą. Nutarta tokį minėjimą surengti 1975 metais spalio 17-19.

Spalio 17 būtų sukviesti visi New Yorke gyvenę rašytojai, dailininkai, muzikai. Bus suorganizuota speciali programa, bus apžiūrima paroda. Tai programai surengti numatyta pakviesti Liet. Bendruomenės apygardą. Tai būtų ir savotiškas lietuvių menininkų pagerbimas. Numatomos ir vaišės.

Šeštadienį, spalio 18, vidurdienį, bus speciali programa jaunimui — Čiurlionis ir jaunimas. Ta proga mokykla galės apžiūrėti esančią parodą.

Tos dienos vakarą atidaroma speciali Čiurlionio kūrinių reprodukcijų paroda ir surengiama iškilminga akademija, kurioje bus dvi paskaitos — apie Čiurlionį muziką, apie Čiurlionį dailininką. Bus parodytas filmas apie Čiurlionio tapybą.

Spalio 19 bus didelis iškilmingas koncertas. Dalyvauja apylinkės chorai, solistai, instrumentalistai. Visas koncertas skiriamas pavaizduoti Čiurlionio muzikinę kūrybą.

Sudarytas komitetas

LENKIJOS LAIKRASTIS "Chlopska Droga", kurio iškarpos gautos "TŽ" redakcijoje, pastaraisiais metais nekartą rašė apie lietuvių dailę. 1971 m. jis išspausdino Barboros Bogdewicz rašinį apie M. K. Čiurlionį. Jame rašoma, esą Čiurlionis buvo lietuvis dailininkas, tačiau Lenkija buvo jam antroji tėvynė, kurioje ir mirė. Dail. K. Švinausko pastangomis Varšuvoje, Zurawia gt. 45, įmūryta paminklinė lenta sienoje namo, kuriame Čiurlionis 1905-1907 m. gyveno. To paties dail. K. Švinausko rūpesčiu buvo pagaminta jo suprojektuota antra paminklinė lenta ir įmūryta Pustelniko ligoninėje, prie Varšuvos, kur M. K. Čiurlionis baigė savo dienas. Suplanuota ir velionies dailininko paveikslų paroda Pustelniko mokykloje. Švietimo vadyba netgi sutiko pavadinti vietinę lenkų mokyklą Čiurlionio vardu. "Chlopska Droga" taip pat rašė ir apie Lietuvos liaudies dailininkų lankymąsi Lenkijoje pastaraisiais metais.

Šiai šventei surengti sudarytas komitetas. Pirmininkauti pakviestas V.K. Jonynas, vicepirm. Algirdas Kačanauskas, sekretorius Jonas Rūtenis, informacijos reikalams — Paulius Jurkus, izdininku kviečiamas Ignas Gasiliūnas, valdybos nariai — Aleksandra Kašubienė ir Vytautas Kerbelis.

BALTIEČIŲ TEATRO steigiamąjį susirinkimą Carbondale P. Illinois universitete sušaukė latvių kilmės prof. dr. Alfreds Straumanis. Be paties iniciatoriaus, jame dalyvavo: Fairleigh Dickinson universiteto profesorius Algirdas Landsbergis, Ohio valstybinio universiteto prof. dr. Rimvydas Šilbajoris, latvis prof. dr. Juris Silenieks iš Carnegie-Mellon universiteto, estai — prof. dr. George Kurman iš V. Illinois universiteto ir prof. dr. Mardi Valgemae iš Niujorko miesto universiteto. Steigėjų gretas papildė doktorato ir magistrato laipsnių siekiantys studentai-asistentai: latviai A. Sedriks, Juris Valters ir Eglė Juodvalkytė. Nutarta iki 1975 m. vidurio surinkti į anglų kalbą jau išverstus baltiečių dramaturgų kūrinius, sudaryti numatomų išversti sąrašą, paruošti kritiškas apžvalgas bei santraukas, trumpas lietuvių, latvių ir estų teatro istorijas. Baltiečių teatrą globojančiame P. Illinois universitete pavasarį bus pastatytas į anglų kalbą išverstas lietuvių dramaturgo veikalas, su kuriuo bus galima gastroliuoti ir kitose vietovėse. Baltiečių teatro projektui JAV valdžia šiemet yra paskyrusi \$19.000, bet jo nebus įmanoma įgyvendinti per vienerius metus. Projekto vykdyme bus ypač sekamas jo darbų pritaikymas amerikiečių visuomenei. Baltiečiams sudaroma proga informaciją paskleisti per JAV mokyklinę sistemą. Baltiečių teatro reikalams pernai P. Illinois universitete buvo įsteigtas specialus fondas, kurį daugiausia rėmė tik latviai.

VERGIJOS KRYŽKELIUOSE

Stefanija Rūkienė

SVEIKATOS TIKRINIMAS

Baigę apžiūrėjimą, parašė pažymėjimą, kuriame įrašė, kad esu ligonis ir kad reikia mane atleisti nuo darbo.

Gydytis turėsiu vaikščioti į Suchoje kaimą pas felčere. Ji man suleis ir prirašytas injekcijas. Jei sveikata nesitaisys, tai ateiti į Bakčarą pasitikrinti. Priminė, kad Bakčare yra rajono ligoninė, nors joje vietų mažai

ir visada būna perpildyta ligoniais, bet "reikalui esant surasime vietelę ir jums paguldyti".

Tie gydytojai nuo darbo atleido Z. Geležinį ir Stupelį ir jiems paskyrė gydymą.

Dabar aš pakeičiau nuomonę apie sovietiniu gydytojus. Jie į tremtinius žiūrėjo visai bešališkai ir mūsų neskriaudė. Visi lietuviai tremtiniai buvo paklusnūs, sąžiningi ir darbštūs. Mūsų rami laikysena buvo vienintelė jėga, su kuria skaitydavosi ir enkavedistai.

Gydytojai net atjautė mane. Tą išskaičiau iš jų žvilgsnių ir atidus apžiūrėjimo. Besikalbant paklausė profesijos. Pasisakiau, kad tėvynėje buvau mokytoja. Jie gerai žinojo konstitucijoje įrašytą parodią, kad visi dirba pagal savo profesijas ir išgales.

Aš labai džiaugiausi, kad atleido nuo miško darbų. Baigėsi jau paskutinės jėgos ir artinosi tas momentas, kad grįžtant į stovyklą išgriūsiu ir pasibaigsiu. Taip ne vienam atsitiko.

Rytojaus dieną, kurie gavome gydytojų pažymėjimus, nėjome į darbą ir slampinėjome po baraką. Netrukus turėjo iš kaimo atvežti arkliams pašarą, grįždami ir mus pavėžins. Nors eisime pėsti, bet didesniu būriu ir prie pastoties bus saugiau. Čia visi stengiasi vaikščioti būreliais, nes klaidi taiga, nėra kelių ir dideli šalčiai sudaro pavojų pasiklysti ir sušalti.

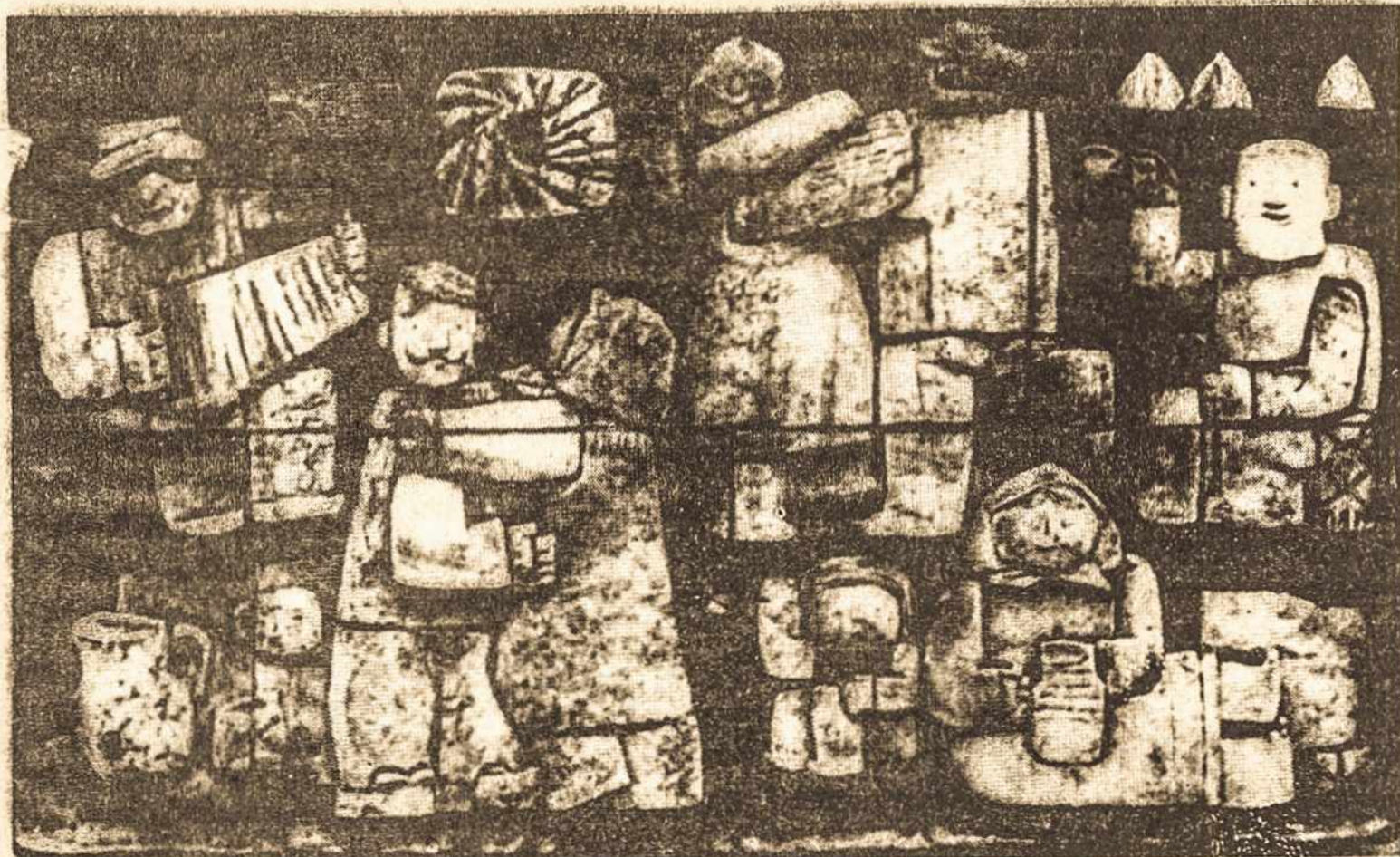
Nuėjome į raštinę pasiteirauti apie savo uždarbį. Gal gerokai pinigų uždirbome, nes beveik tris mėnesius kirtome mišką. Buhalteris paaiškino, kad mums miškų administracija nieko nemokės. Jie apskaičiuos mūsų darbą ir nusiųs į kolchozą, ten pavers į darbdienius ir apmokės pagal nustatytą atlyginimo standartą. Etatiniams miškų darbininkams atlyginimus moka kas mėnuo.

Šiandien pietus išsiviriau iš gerų bulvių. Darbininkai sužinojo, kad neinu mišką, tai dar keli pasiprašė išvirti vakarienę. Jie į savo indelius pridėjo žalių bulvių, o man už darbą sumetė po vieną bulvę. Gavau pilną dubenėlį gerų ir skanių bulvių. Džiaugiuosi aš. Gera ir jiems, nes grįžę iš darbo galės tuojau užvalgyti skanių tuštytų bulvių.

Jau gerai, kad nedirbu, bet dabar dar ir gerai pavalgys. Labai gera būtų riekutė duonos ir stiklinė saldžios arbatos. Matai, kaip greit žmogus išpaiksta ir atsiranda dideli norai. Tačiau nieko kito aš negaliu norėti iš dabartinio savo gyvenimo, kaip tik bulvių.

Taip ir prabėgo kelios dienos nieko nedirbant. !

Bus daugiau

N. LIAUTUKAITĖ

PAEAIGTUVES

MŪSŲ ŽINIOS

KONSTANTAS UCKUS

LIETUVIŠKOS SPAUDOS PIONIERIŲ PAIYDĒJIS

APARECIDA MŪS LAUKIA

Šv. Juozapo Vyrų Brolija rengia metinę šventkelionę į Aparecidą

Klebono pavedimu, kun. Pr. Gavénas nuvyko į Aparecidą užsakyti Mišias birželio 22 dienai, 11 valandai naujo šventovėj.

Bet ne vien tam. Nuėjo aplankyti ir "Rádio Aparecida". Programų vedėjas mielai priėmė ir aprodė naują radio stotį, įsikūrusią prie šventovės, šalia "liepto - pasarella": sales, studijas, raštines, biblioteką, diskoteką, didingą auditoriją. Radijo direktorius pakvietė ir pietų.

Išsikalbėta lietuvių reikalais. Prasyta nepamiršti "Tylės Bažnyčios".

Radijo vadovybė mielai priims ir transliuos informacijas iš Lietuvos ir lietuvių gyvenimo. Informuos apie birželinius įvykius, apie ruošiamą jaunimo kongresą, baltiečių parodą, tautinius bei religinius papročius (pav. Kūčios) ir panašiai, jei, aišku, medžiaga bus tinkamai ir laiku pristatyta. Pagėidautina ypač lietuviška muzika, kurios galėtų ir dažnai perduoti.

Išgarsins ir lietuvių šventkelionę, jei tik laiku gaus tinkamos informacijos. Išvakarėse, ar pačios šventkelionės popietėj, galėtų skirti net 20 minučių lietuviškai programai. Tik reikia pristatyti trumpą apybraižą, muzikos, giesmių, su keliais žodžiais ir lietuviškai, — "Radio Aparecida" yra viena stipriausių Brazilijoj radijo stočių ir turi plačią audienciją; ir pasiekia net tolimus Europos kraštus (kas savaitę ateina atgarsiai — laišakai iš Švedijos, Norvegijos, Suomijos...).

Tikrai reikia pasinaudoti šia priemone lietuvių — ir Lietuvos — vardui išgarsinti.

Programos ryšininkas yra kun. Pr. Gavénas. Jis laukia patarimų, pasiūlymų, sugestijų, bet ypač konkrečios talkos — medžiagos. Čia jaunimas galėtų daug pasidarbauti.

Pusė šimto metų sueina, kaip prasidėjo masinė lietuvių emigracija Brazilijon. 20 — 30 metų amžiaus lietuviai jaunuoliai, ieškodami geresnio gyvenimo, leidosi "plačiuoju Atlanto vieškeliu" į nežinomą šalį. Užplūdo šį kraštą. Tūkstančiai ir tūkstančiai pasipylė jų fazenduose, miestuose, miškuose. Jauni, sveiki, nesudrumstomos energijos ir pilni kūrybinės galios, savo jėgas šio krašto statybai atidavė, o savajai žemei į nuostolius nurašyti liko.

Pirmojo pusamžio laikas labai jau praretino lietuvių antplūdžio eiles. Nėra savaitės, kad neužtikume mūsų spaudos kronikose apie iškeliavusius amžinybėn mūsų tautiečius. Judriausios buvusios lietuvių gyvenimo Brazilijoj epochos atstovai traukiasi iš gyvenimo, vieni didesnius, kiti mažesnius savo pėdsakus palikdami išeivių istorijai. Taip š.m., balandžio mėn. 22 d., atsisveikino su šiuo pasauliu Konstantas Uckus, lietuviškos spaudos Brazilijoj pionierius, savo laiku sukūręs tam tikrą kolonijos gyvenime epochą, kuri, be abejo, užims atitinkamą vietą Brazilijos istorijoje.

Konstantas Uckus mirė išgyvenęs 78 metus. Buvo kilęs iš Keturvalakių v., Vilkaviškio apskr., Brazilijon atvyko 1926 metais gegužės mėn. su šeima — žmona Marijona (mirusi 1974 met.) ir dviem vaikais — Aniele ir Albinu.

Dr. K. Pakštas, aplankęs Braziliją 1927 metais, rašydamas tuo metu Lietuvos spaudoje apie lietuvių gyvenimą ir kūrimąsi šiame krašte, tarp kita ko, pastebi, kad "... socialistas K. Uckus, įsteigęs lietuvišką spaustuve, leidžia lietu-

višką laikraštį "Brazilijos Lietuvis". K. Uckus buvo lietuviškos spaudos pradininkas šiame krašte; jisai leido ne tik laikraštį, bet visokias brošiūras, kalendorius ir kitus lietuviškos spaudos darbus atlikdavo. Jo spaustuvej, kuri tada vadinosi "Birutė", dirbo ir išmoko amato visa eilė lietuvių, o pramokę šio darbo, savo spaustuves įsisiteigė, kurios dar ir šandieną veikia ir stipriai įsikūrusios, tarp kurių galima paminėti Aleksandrą Bumblių, Bronių Šukevičių, o taip pat ir velionies sūnų Albiną Uckų.

Lietuviško laikraščio pasirodymas Brazilijoj atnešė daug gyvumo kolonijoje. Išsiblaškę lietuviai, pradėjo burtis į organizacijas, pradėjo judėti. Po "Brazilijos Lietuvis", tuojaus atsirado ir kiti laikraščiai, bent kelios organizacijos. Nostalgiskas lietuvių gyvenimas pasikeitė, pagyvėjo. Kad ir ne ilgai "Brazilijos Lietuvis" ėjo, bet savo misiją atliko patenkinamai, išjudindamas, iš apatijos ir snūdilio, lietuvių emigrantus naujiems darbams.

Be "Brazilijos Lietuvis", K. Uckus dar leido jaunimui žurnalą "Jaunųjų Žiedą" ir savaitraštį "Lietuvių Aidą Brazilijoj". Pastarasis ėjo iki antrojo pasaulinio karo pradžios.

Velionis, lydintas artimųjų, gimių ir pažįstamų, palaidotas Araçá kapuose greta savo žmonos Marijonos, Uckų šeimos koplytėlėje. Tebūnie jam lengva šio krašto žemelė, kuriai jis paaukojo savo jėgas!

Antanas Dutkus

UŽSIMOKĖJO ML

Po 50 kr. Veronika Bučiene Liudovika Modastavičienė, Kaz Kairys, Mart. Ramoška, Helena Monstavičienė, Ana Serbentas, J Buragas, Andr. Stankūnas, Ona Mikuckienė.

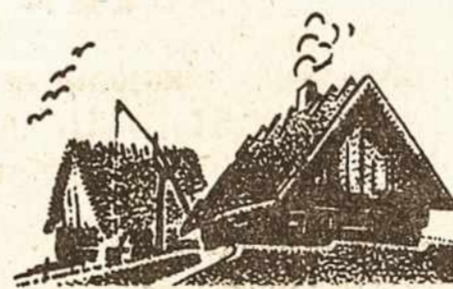
60 kr. Aleks. Jasiūnas

100 kr. Napal. Gudliauskas

116 kr. Isabel Augustinius (oro paštu).

Visiems jiems nuoširdus lietuviškas ačiū. Pirmuosius 4 mėnesius 1975 metų laikraštis išsilaikė be skolų. Kviečiu užsimokėti prenumeratas ir paremti, kad ir toliau išsilaikytų.

Kun. P. Daugintis, administratorius

JAUNIMO STUDIJŲ DIENA

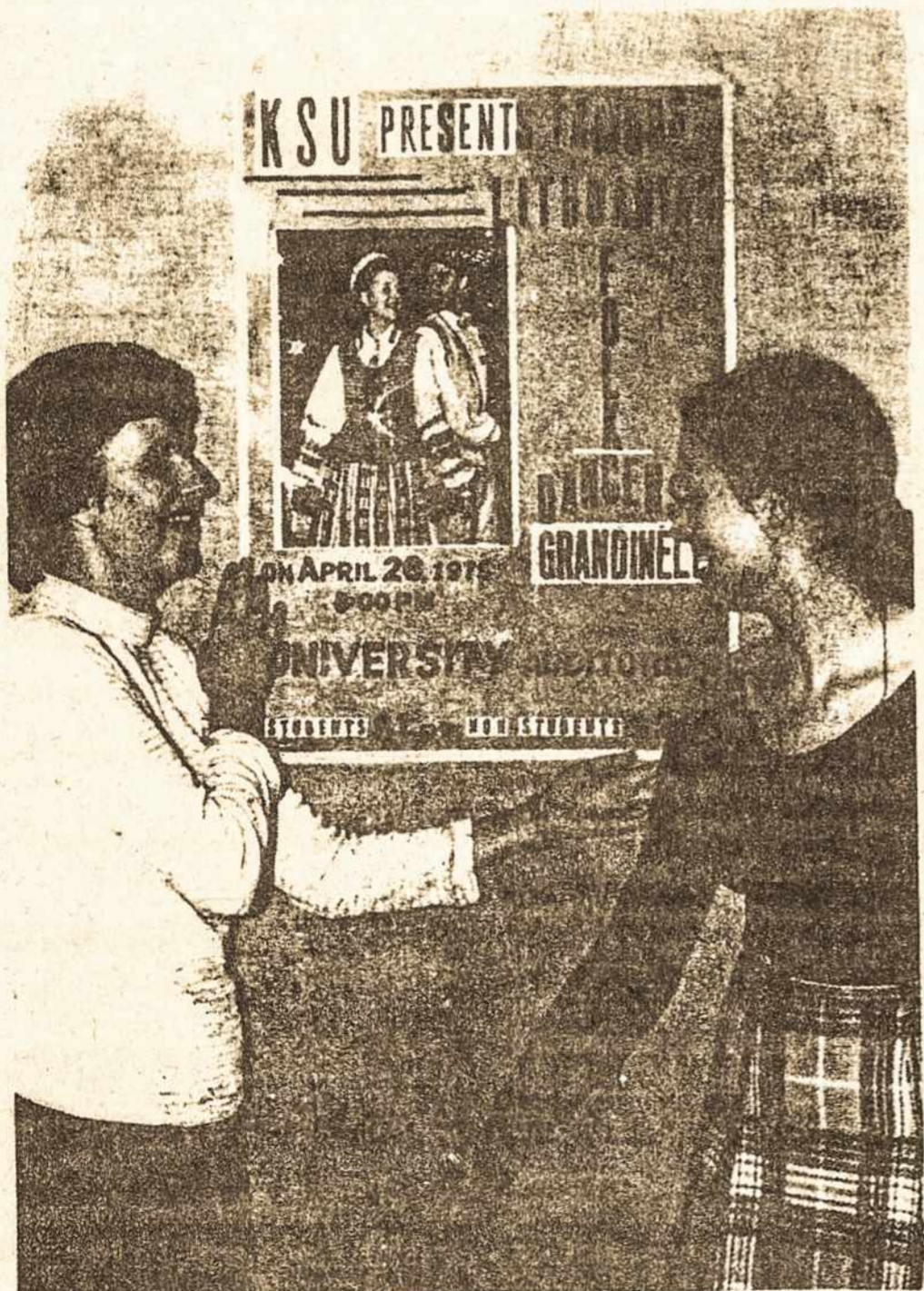
Sekanti jaunimo studijų diena kviečiama R. Juatindiba, 20 - gegužės 18, sekmadienį, nuo 14 iki 19 val. Dalyvauja visi komisijų nariai ir visi, kas tik nori prisidėti prie JK ruošos.

LONDRINA, PR

Emantė Mikuckytė-Jūraitienė Londrinos universitete pradėjo dėstyti botaniką. Tame pačiame universitete jau keletą metų fiziką ir kitus tiksluosius mokslus dėsto prof. Rimgaudas Jūraitis.

ATITAIŠYMAS

Lietuvių Sąjungos-Aliança V-bos užuojautoje ML V.1. 9psl. : vietoj "sūnui Albinui DUTKUI" turi būti "UCKUI". Labai atsiprašome.

Grandinėlės šokėjos Rūta Giedraitytė ir Daiva Marcinkevičiūtė prie KSU Ethnic Heritage Centro paruošto koncerto plakato.

MŪSŲ ŽINIOS

MOTINOS DIENA

Moksleiviai ateitininkai ruošia MOTINOMS PAGERBIMĄ su me-
nine p r o g r a m a per Sekmines

Gegužės 18 dieną, 16 valandą

Jaunimo namuose. Programoje dalyvaus taip pat "Rūtelė" ir lietu-
viškos mokyklos mokiniai.

Visos MAMYTĖS ir VISUOMENĖ kviečiama dalyvauti.

GEGUŽĖS 13, antradienį:

Pasaulio lietuvių maldos ir atgailos diena. Lietuvos pasiaukojimo
Nekalč. Marijos Širdžiai sukaktis:

7 val. Mišios Mookoje
19,30 val. Mišios V. Zelinoje.

Gegužės 11 diena –

PASAULINĖ KOMUNIKACIJOS ĮRANKIŲ: radijo, TV, laikraščių,
spaudos diena.

Mums svarbu ne tik nepasiduoti blogai šių įrankių įtakai, bet ir
tinkamai juos panaudoti.

Neturim čia kitų šios komunikacijos įrankių, kaip tik l a i k r a š-
tį MŪSŲ LIETUVA. Tad turim rimtai susirūpinti ne tik techniniu
ML pagerinimu, o ir, bendrai, jos išsilaikymu. Juk vienintelis
lietuvių visuomenės informacijos – susižinojimo įrankis.

PREL. AL. ARMINAS,

jam nuo kiek laiko negaluojan-
tis, sekmadienį buvo paguldytas
Beneficiência Portuguesa ligoni-
nėje, São Paule. Širdis labai rim-
tam stovy. Linkime Prelatui atlai-
kyti ir šią sveikatos krizę.

PAGERBTAS PREL. PIJUS

Gegužės 4 d. Prel. Pijus Raga-
žinskas buvo pagerbtas savo na-
muose gimtadienio ir vardinių
proga. Dalyvavo apie 50 svečių.
Pagerbtuves suruošė LK B-nės Cho-
ras, kuris ir sunėšė visas vaišes.

Choristų vardu Prelatą sveikino
choro p-kas p. Petras Šimonis, lin-
kėdamas Jubiliatui ilgai gyvuoti
ir nuolat būti choro globėju. Atsi-
dėkodamas, Prelatas pažadėjo cho-
rą globoti ir toliau, ypač jam ruo-
šiantis švesti 40 metų gyvavimo
sukaktį (choras susikūrė 1936 me-
tais).

ŠVENTASIS RAŠTAS, NAUJASIS
TESTAMENTAS. Vertimas iš graikų
kalbos. Jis atliktas Lietuvos kunigų Č.
Kavaliausko ir V. Aliulio. Atspaudinta
Bostone. – Tai nauja, gražia, lengvai
skaitoma lietuvių kalba išleistas Nauja-
sis Testamentas. Turi trumpas antraš-
tėles ir gerus paaiškinimus. Gale pridėta
Liturginė rodyklė – nurodyti Mišų
skaitymai visiems metų sekmadieniams,
Viešpaties ir šventųjų šventėms.

Knygą galima nusipirkti ir M. Lietu-
vos administracijoje.

VILA ANASTÁCIO

Š.m. gegužės-maio 25 dieną,
sekmadienį, 15 valandą šaukia-
mas Vila Anastácio Dr. J. Basana-
vičiaus Mokyklos Globėjų Būrelio
narių ir visų prijauniančių labai
svarbus susirinkimas. Jame būti-
nai dalyvauti maloniai visus kvie-
čia.

BŪRELIO VALDYBA

KUN. H. ŠULCAS

po ilgų kelionių ir sveikatai su-
šlubavus (tam tikru metu vaikščio-
jo pasiremdamas lazda), dar pasi-
lieka Italijoje. Jo adresas iki VI 5
dienos: Colonia Lituana, 11020
ANTEY ST. ANDRÉ (Aosta) -
Italia

PADEKA

Širdingiausiai dėkojame visiems pareiškusiems užuojautą mū-
sų tėveliui KONSTANTUI UCKUI mirus, dalyvavusiems šerme-
nyse, jo laidotuvėse ir Septintos Dienos mišiose.

Albinas Uckus
Anielė Dutkienė

MOTINOS DIENOS MINĖJIMAS

Gegužės mėn. 18 dieną, 13 va-
landą, sekmadienį, Lietuvių Są-
junga-Aliança ruošia P I E T U S,
kurių proga bus prisimintos ir pa-
gerbtos M O T I N O S. Ateikime
visi į šį minėjimą.

Iš anksto užtikrinkime sau vie-
tą telefonu 273-5851.

L. S. B. Valdyba

VEIKLOS KALENDORIUS

Gegužės 18, Jaunimo kongreso studijų die-
na jaunimui, R. Juatindiba, 20 - Pque da Mo-
óca, nuo 14 iki 19 val.

Gegužės 18: Akademikų susirinkimas. 16
val. pas Arūną Steponaitį.

Gegužės 19: Br. Liet. Kunigų vienybės
maldos diena.

Gegužės 25: L.K.B-nės choro ir šokėjų pa-
sirodymas Cotia.

Gegužės 25, 16 val. Mišios ir po jų Marija
pagerbti akademija, šv. Kazimiero parapijos
salėje.

Gegužės 31: Lit. Ratelio vakaras

Gegužės 31: PLIAS susirinkimas 15 val.
pas inž. Nardį Antanaitį.

Gegužės 31: Bendrojo Argentinos, Brazi-
lijos ir Urugvajaus Jaunimo kongreso komite-
to posėdis Buenos Aires.

Birželio 1: parapijos gegužinė:

Birželio 15: Tautos išsklaidymo diena ir
Birželio įvykių minėjimas.

Birželio 22: Vyrų Brolijos ruošiamas švent-
kelionė į Aparecida.

Birželio 28-30 Pasaulio Lietuvių Kataliku
Bendrijos kongresas Romoje.

Birželio 28, V. Anastácio mokykloje, Jo-
ninių laužas ir programa bei Petrinės, rengia
Literatūros būrelis ir V. Anastácio mokyk-
los būrelis. Pelnas Kongreso naudai.

Rugpjūčio 10, V. Zelinoje Liet. Kat. Mo-
terų draugijos pietūs Jaunimo Kongreso nau-
dai.

Liepos 27, V. Zelinoje šv. Onos švente,
rengia Moterų draugija ir Maldos Apaštalavi-
mas.

Rugsėjo 14: Spaudos balius:

SUSITAIKINIMAS
IR
ATSINAUJINIMAS
DIDYSIS ŠVENTŲJŲ METŲ
TIKSLAS

NOSSA LITUÂNIA

Caixa Postal 4421
01000 São Paulo, SP.

Diretor responsável
ANTONIO AQUINO

Redator: Jonas Kidykas

Administrador: P. Daugintis

MŪSŲ
LIETUVA

METINĖ PRENUMERATA: 50 kr. GARBĖS PRENUMERATA: 250 kr.
Paskiro numerio kaina: 1,00 kruzeiras. Užuojautos ir sveikinimai nuo 10 kr. pa-
gal didumą. Dėl kitų skelbimų tartis su administracija. Čekių rašyti „Pedro
Daugintis“ vardu.

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy, pertvarko savo nuožūra. Ne-
naudoti raštai gražinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai ne-
būtinai išreiškia redakcijos ir leidėjų nuomonę. Už skelbimų kalbą ir turinį re-
dakcija neatsako. Laikraštis išeina ketvirtadienį. Todėl vietinės žinios ir prane-
šimai 9 - 10 puslapiams redakcijai įteiktini ne vėliau kaip iki sekmadienio vaka-
ro.

FÁBRICA DE GUARDA-CHUVAS

GUARDA-CHUVAS DE TODOS OS TIPOS. PARA HOMENS; SENHORAS E
CRIANÇAS. MINI-GOMBEDINHAS. TIPO ITALIANO E ALEMÃO.

Vicente Utter Bangs Ltda.

Ind. Est. 1111111

C. S. E. 111111111

R. Coelho Barrocas, 104
V. Prudente

Fones: 274-0571 - (Res. 274-1896)
São Paulo